

~ Seminar 5 ~

EX_1: Aplicați algoritmul de reducere (pasul 1) pe gramatica:

$S \rightarrow A \mid B$

$A \rightarrow aB \mid bS \mid b$

$B \rightarrow AB \mid Ba$

$C \rightarrow AS \mid b$

Rezolvare:

a) Calculăm N_1 mulțimea neterminalelor *utilizabile*.

$A \in N_1$ (pentru că $A \rightarrow b$ și $b \in T^*$)

$C \in N_1$ (pentru că $C \rightarrow b$ și $b \in T^*$)

$S \in N_1$ (pentru că $S \rightarrow A$ și $A \in (T \cup N_1)^*$)

$B \notin N_1$ (pentru că B nu are nicio producție cu membrul drept în $(T \cup N_1)^*$) $\Rightarrow$ eliminăm din gramatică neterminalul B și toate producțiile în care apare acesta și obținem:

$S \rightarrow A$

$A \rightarrow bS \mid b$

$C \rightarrow AS \mid b$

b) Calculăm N_2 mulțimea neterminalelor *accesibile*.

$S \in N_2$ (pentru că S este simbolul de start al gramaticii)

$A \in N_2$ (pentru că $S \in N_2$ și $S \rightarrow A$)

$C \notin N_2$ (pentru că nu există niciun neterminal în N_2 care să aibă o producție în care să apară C în membrul drept) $\Rightarrow$ eliminăm din gramatică neterminalul C și toate producțiile în care apare acesta și obținem:

$S \rightarrow A$

$A \rightarrow bS \mid b$

EX_2: Aplicați tot algoritmul de transformare în F.N.Chomsky pe gramatica:

$S \rightarrow aABa \mid CD \mid bbAC$

$A \rightarrow bc \mid d \mid \lambda$

$B \rightarrow \lambda \mid E$

$C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$

$D \rightarrow BAd \mid B$

$E \rightarrow Ea \mid bbE$

$F \rightarrow abc$

Rezolvare:

Pas 1: Aplicăm *algoritmul de reducere*.

a) Calculăm N_1 mulțimea neterminalelor *utilizabile*.

$A \in N_1$ (pentru că A are cel puțin o producție cu membrul drept în T^* , de fapt are 3)

$B \in N_1$ (pentru că $B \rightarrow \lambda$ și $\lambda \in T^*$)

$C \in N_1$ (pentru că $B \rightarrow dcabb$ și $dcabb \in T^*$)

$F \in N_1$ (pentru că $F \rightarrow abc$ și $abc \in T^*$)

$S \in N_1$ (pentru că $S \rightarrow aABa$ și $aABa \in (T \cup N_1)^*$, la fel și pentru $S \rightarrow bbAC$)

$D \in N_1$ (pentru că $D \rightarrow B$ și $B \in T^*$, la fel și pentru $D \rightarrow BAd$)

$E \notin N_1$ (pentru că E nu are nicio producție cu membrul drept în $(T \cup N_1)^*$) $\Rightarrow$ eliminăm din gramatică neterminalul E și toate producțiile în care apare acesta și obținem:

$S \rightarrow aABa \mid CD \mid bbAC$
 $A \rightarrow bc \mid d \mid \lambda$
 $B \rightarrow \lambda$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow BAd \mid B$
 $F \rightarrow abc$

b) Calculăm N_2 mulțimea neterminalelor *accesibile*.

$S \in N_2$ (pentru că S este simbolul de start al gramaticii)

$A \in N_2$ și $B \in N_2$ (pentru că $S \in N_2$ și $S \rightarrow aABa$)

$C \in N_2$ și $D \in N_2$ (pentru că $S \in N_2$ și $S \rightarrow CD$)

$F \notin N_2$ (pentru că nu există niciun neterminal în N_2 care să aibă o producție în care să apară F în membrul drept) $\Rightarrow$ eliminăm din gramatică neterminalul F și toate producțiile în care apare acesta și obținem:

$S \rightarrow aABa \mid CD \mid bbAC$
 $A \rightarrow bc \mid d \mid \lambda$
 $B \rightarrow \lambda$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow BAd \mid B$

Pas 2: Se elimină λ -producțiile.

Caz (i) $\rightarrow$ Eliminăm $B \rightarrow \lambda$ și neterminalul $B \Rightarrow$ în toate producțiile în care apare B în membrul drept, *înlocuim* B cu λ (în cuvintele de lungime 1) sau îl *eliminăm* de tot pe B (în cuvintele de lungime ≥ 2).

$S \rightarrow aAa \mid CD \mid bbAC$
 $A \rightarrow bc \mid d \mid \lambda$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid \lambda$

Caz (ii)

$\rightarrow$ Eliminăm $A \rightarrow \lambda \Rightarrow$ pentru toate producțiile în care apare A în membrul drept, *păstrăm* și variantele cu A (pentru că A are și alte producții non-lambda), dar *adăugăm* și producțiile în care înlocuim A cu λ (în cuvintele de lungime 1) sau îl eliminăm de tot pe A (în cuvintele de lungime ≥ 2).

$S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid bbAC \mid bbC$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow A \mid \lambda \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d \mid \lambda$

$\rightarrow$ Eliminăm $C \rightarrow \lambda \Rightarrow$ pentru toate producțiile în care apare C în membrul drept, *păstrăm* și variantele cu C (pentru că C are și alte producții non-lambda), dar *adăugăm* și producțiile în care înlocuim C cu λ (în cuvintele de lungime 1) sau îl eliminăm de tot pe C (în cuvintele de lungime ≥ 2).

$S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid D \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d \mid \lambda$

$\rightarrow$ Eliminăm $D \rightarrow \lambda \Rightarrow$ pentru toate producțiile în care apare D în membrul drept, *păstrăm* și variantele cu D (pentru că D are și alte producții non-lambda), dar *adăugăm* și producțiile în care înlocuim D cu λ (în cuvintele de lungime 1) sau îl eliminăm de tot pe D (în cuvintele de lungime ≥ 2).

$S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid C \mid D \mid \lambda \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

!! Gramatica trebuie să genereze λ (pentru că avem $S \rightarrow \lambda$), dar simbolul de start NU are voie să apară în membrul drept al nici unei producții (avem $C \rightarrow S$). $\Rightarrow$ **Adăugăm un nou simbol de start S'** cu producțiile ($S' \rightarrow S \mid \lambda$).

$\rightarrow$ Eliminăm $S \rightarrow \lambda \Rightarrow$ pentru toate producțiile în care apare S în membrul drept, **păstrăm** și variantele cu S (pentru că S are și alte producții non-lambda), dar **adăugăm** și producțiile în care înlocuim S cu λ (în cuvintele de lungime 1) sau îl eliminăm de tot pe S (în cuvintele de lungime ≥ 2).

- *Observăm* că ar fi reapărut λ -producția $C \rightarrow \lambda$, dar nu o mai introducem pentru că am avut-o deja și am eliminat-o, deci am obținut deja toate producțiile care rezultau din eliminarea ei.

$S' \rightarrow S \mid \lambda$
 $S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid C \mid D \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow A \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

Pas 3: Se elimină redenumirile.

$\rightarrow$ Eliminăm $C \rightarrow A \Rightarrow$ Pentru toate producțiile $A \rightarrow \alpha$, adăugăm producțiile $C \rightarrow \alpha$.

$S' \rightarrow S \mid \lambda$
 $S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid C \mid D \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow bc \mid d \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

$\rightarrow$ Eliminăm $S \rightarrow D \Rightarrow$ Pentru toate producțiile $D \rightarrow \alpha$, adăugăm producțiile $S \rightarrow \alpha$.

$S' \rightarrow S \mid \lambda$
 $S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid C \mid Ad \mid d \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow bc \mid d \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

$\rightarrow$ Eliminăm $S \rightarrow C \Rightarrow$ Pentru toate producțiile $C \rightarrow \alpha$, adăugăm producțiile $S \rightarrow \alpha$ (atenție, adăugăm doar producțiile care nu există deja).

Observăm că ar apărea și producția $S \rightarrow S$, dar nu o adăugăm pentru că e inutilă.

$S' \rightarrow S \mid \lambda$
 $S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid bc \mid dcabb \mid Ad \mid d \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow bc \mid d \mid dcabb \mid S$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

$\rightarrow$ Eliminăm $C \rightarrow S \Rightarrow$ Pentru toate producțiile $S \rightarrow \alpha$, adăugăm producțiile $C \rightarrow \alpha$ (care nu există deja).

$S' \rightarrow S \mid \lambda$
 $S \rightarrow aAa \mid aa \mid CD \mid bc \mid dcabb \mid Ad \mid d \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $A \rightarrow bc \mid d$
 $C \rightarrow bc \mid d \mid dcabb \mid aAa \mid aa \mid CD \mid Ad \mid bbAC \mid bbA \mid bbC \mid bb$
 $D \rightarrow Ad \mid d$

Observație: sortăm alfabetic cuvintele de pe fiecare rând, pentru a fi mai ușor de urmărit în continuare.

$$S' \rightarrow S \mid \lambda$$

$$S \rightarrow aa \mid aAa \mid Ad \mid bb \mid bbA \mid bbAC \mid bbC \mid bc \mid CD \mid d \mid dcabb$$

$$A \rightarrow bc \mid d$$

$$C \rightarrow aa \mid aAa \mid Ad \mid bb \mid bbA \mid bbAC \mid bbC \mid bc \mid CD \mid d \mid dcabb$$

$$D \rightarrow Ad \mid d$$

Acum se vede clar că neterminalele S și C au exact aceleași producții, deci putem simplifica gramatica prin eliminarea neterminalului C și a producțiilor lui, și prin înlocuirea lui C cu S în toate celelalte apariții.

$$S' \rightarrow S \mid \lambda$$

$$S \rightarrow aa \mid aAa \mid Ad \mid bb \mid bbA \mid bbAS \mid bbS \mid bc \mid d \mid dcabb \mid SD$$

$$A \rightarrow bc \mid d$$

$$D \rightarrow Ad \mid d$$

→ Eliminăm $S' \rightarrow S \Rightarrow$ Pentru toate producțiile $S \rightarrow \alpha$, adăugăm producțiile $S' \rightarrow \alpha$.

$$S' \rightarrow aa \mid aAa \mid Ad \mid bb \mid bbA \mid bbAS \mid bbS \mid bc \mid d \mid dcabb \mid SD \mid \lambda$$

$$S \rightarrow aa \mid aAa \mid Ad \mid bb \mid bbA \mid bbAS \mid bbS \mid bc \mid d \mid dcabb \mid SD$$

$$A \rightarrow bc \mid d$$

$$D \rightarrow Ad \mid d$$

Pas 4: Se aplică din nou *algoritmul de reducere* (vezi Pas 1).

Observăm că nu avem ce modifica, nu există neterminale neutilizabile sau inaccesibile.

Pas 5: Se adaugă neterminale noi pentru terminalele din cuvinte de lungime >1 .

$$S' \rightarrow X_1X_1 \mid X_1AX_1 \mid AX_4 \mid X_2X_2 \mid X_2X_2A \mid X_2X_2AS \mid X_2X_2S \mid X_2X_3 \mid d \mid X_4X_3X_1X_2X_2 \mid SD \mid \lambda$$

$$S \rightarrow X_1X_1 \mid X_1AX_1 \mid AX_4 \mid X_2X_2 \mid X_2X_2A \mid X_2X_2AS \mid X_2X_2S \mid X_2X_3 \mid d \mid X_4X_3X_1X_2X_2 \mid SD$$

$$A \rightarrow X_2X_3 \mid d$$

$$D \rightarrow AX_4 \mid d$$

$$X_1 \rightarrow a \ ; \ X_2 \rightarrow b \ ; \ X_3 \rightarrow c \ ; \ X_4 \rightarrow d$$

Pas 6: Se adaugă neterminale noi pentru „spargerea” cuvintelor de lungime >2 .

$$S' \rightarrow X_1X_1 \mid X_1Y_1 \mid AX_4 \mid X_2X_2 \mid X_2Y_2 \mid X_2Y_3 \mid X_2Y_5 \mid X_2X_3 \mid d \mid X_4Y_6 \mid SD \mid \lambda$$

$$S \rightarrow X_1X_1 \mid X_1Y_1 \mid AX_4 \mid X_2X_2 \mid X_2Y_2 \mid X_2Y_3 \mid X_2Y_5 \mid X_2X_3 \mid d \mid X_4Y_6 \mid SD$$

$$A \rightarrow X_2X_3 \mid d$$

$$D \rightarrow AX_4 \mid d$$

$$X_1 \rightarrow a \ ; \ X_2 \rightarrow b \ ; \ X_3 \rightarrow c \ ; \ X_4 \rightarrow d$$

$$Y_1 \rightarrow AX_1 \ ; \ Y_2 \rightarrow X_2A \ ; \ Y_3 \rightarrow X_2Y_4 \ ; \ Y_4 \rightarrow AS \ ; \ Y_5 \rightarrow X_2S$$

$$Y_6 \rightarrow X_3Y_7 \ ; \ Y_7 \rightarrow X_1Y_8 \ ; \ Y_8 \rightarrow X_2X_2$$